

Posamezna številka 1 Din mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inšeratom po dogovoru

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III. Telefon št. 2050 in 2996. — List izhaja vsak ponedeljek

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6 Poštni ček. račun. Ljubljana 15.179. Telefon št. 2992

PONEDELJSKI

SLOVENE

Kominterna kliče na pomoč rdeči Španiji

Dimitrov predlaga „irono delovnega socializma“ da organizira pomoč tovarišem, ki se bore proti Francu

Pariz, 6. junija. TG. Tukajšnje komunistično glasilo, dnevnik »Humanité« objavlja dolg članek, ki ga je listu iz Moskve brzojavil znani Dimitrov, generalni tajnik komunistične internacionale.

Vrhovni voditelj svetovnega komunističnega gibanja poziva v tem brzojavu, naj svetovni proletarijat s polnim zaupanjem sprejme pobudo rdeče vlade v Valenciji, da je treba na bolj uspešen način organizirati podpiranje njihove fronte proti španskim nacionalistom. Valencijska vlada je predlagala, naj se ustanovi skupna svetovna fronta, ki naj bi se imenovala »Internacionala svetovnega socializma« in v kateri bi se združile:

1. Tretja, komunistična internacionala;
2. Druga socialistična internacionala;
3. Internacionala marksističnih strokovnih organizacij in
4. Internacionala socialistične in komunistične mladine.

Vse te štiri svetovne organizacije bi bile v stanu, da organizirajo izdatno podporo, tako v živilih kakor v orožju, in borci valencijske vlade proti španskim nacionalistom bi šli v boj z zavestjo, da jim je s takšno svetovno podporo organiziranega marksističnega proletarijata zmag nad nasprotniki zagotovljena.

»Humanité« pozdravlja pobudo in nasvet Dimitrova in pristavlja, da bo svetovni proletarijat njegovo željo uresničil. Saj je ta skupno fronta tako rekoč že v polnem razmahu. »Humanité« s ponosom navaja, da je ravnokar odplulo nekaj tovornih ladij, ki jih je z živčjem »za junake Bilbao« napolnila francoska komunistična stranka. Te ladje so dne 3. junija zvečer odplule iz francoskega pristanišča Bordeaux v spremstvu francoskih bojnih enot, ki bodo komunistične tovarnice spremljale do dotičnega španskega pristanišča. »Humanité« poziva komunistični proletarijat, naj doprinaša vse žrtve za zmago svojih tovarišev v Španiji nad nacionalističnimi zarotniki.

Francoska komunistična stranka je po vsej Franciji, v tiskovni in ustmeni propagandi, zagnala močan vik in krik proti Blumovi vladi, češ da ne podpira zadostno valencijske vlade, da se »veleizdajalsko« odmika od sovjetske Rusije ter v zvezi z Anglijo, Nemčijo in Italijo zarotniško kuje naklepe, kako bi se z blokiranjem Španije mogla zadaviti rdeča vlada v Valenciji. Način nadziranja, kot ga predlaga Anglija, da ni nič drugega kot pakt med 4 vesilami proti Valenciji. Iz vsega, kar komunistična propaganda navaja, pa sledi, da je v ozadju sovjetska Rusija, ki je to ofenzivo povzročila, da omeha Blumov odpor proti sovjetskim predlogom. »Liberté«, ki je glasilo nekdanjega komunističnega, a sedaj spokorjenega voditelja nove stranke »ljudske svobode« Doriota, piše, »da je sedaj popolnoma jasno, da sovjetska Rusija noče, da bi v Španiji prišlo do miru in da je sovjetska Rusija pripravljena vse podvzeti, če potrebno tudi organiziranje javnih neredov po deželi, da prepriča, da bi Blumova vlada sprejela angleške načrte, ki so takšni, da bi z njimi španska državljanska vojna lahko kmalu zaključila svojo krvavo zgodovino«.

Po bojiščih

Amorebieta, 6. junija. AA. (Havas.) Na baskovski fronti je davi gosta megla onemogočila operacije večjega obsega. Včeraj popoldne, da je vladala v vseh baskiških gorah taka vročina, da so bile vojne operacije prav tako nemogoče. Nacionalistična artilerija in letala so intenzivno obstreljevala vladne postojanke pri Galdacani. Baterije kalibrov 75 in 155 mm so malone razdejale republikanske postojanke severno vzdolž ceste Amorebieta - Galdacano. Prav tako je bila razdejana železniška proga, ki je speljala ob tej cesti. Okrog 15 so se pričeli letalski napadi. Letala so koncentrirala svojo akcijo na posamezne vsehove okrog Lemone. Napadi so se nadaljevali tudi še ob 18.30. Zvečer so bile vladne postojanke posebno hudo bombardirane. V ostalih odsekih ni bilo posebnih dogodkov. Sevilla, 6. jun. AA. General Queipo de Llano je

imel snoči po radu govor, v katerem je splošno zanikal vesti, ki jih širi valencijska vlada o položaju v nacionalistični deželi. Nato je dejal: Naša vojska je na fronti pri Lemoni ponovno zavzela vse postojanke, ki so nam jih v zadnjih dneh iztrgali rdeči miličniki. Njih ponovne napade smo odbili, tako da so imeli velike izgube. Lahko trdim, da so sedaj vsi vrhovi okrog Lemone v naših rokah. Nadalje je v svojem govoru omenil, da je po njegovih cenitvah v poslednjih borbah na fronti padlo okrog 5000 republikancev, čeprav republikanci s svojo ofenzivo niso dosegli niti najmanjšega uspeha.

London, 6. junija. AA. (Havas.) Nedeljski »Sunday Dispatch« priobčuje članek svojega diplomatskega urednika, da bo Velika Britanija izkoristila izboljšanje odnosov, ki je nastopilo med njo in Nemčijo, in poizkusila pridobiti berlinsko vlado za to, da umakne iz Španije svoje prostovoljce. Razen tega bo Velika Britanija, kakor piše list dalje, skušala uvesti nova pogajanja za zapadni pakt. Najprvo si bo v tem oziru prizadevala pridobiti Nemčijo, da pristopi k francosko-angleškemu dogovoru o belgijski nevtralnosti.

Rim, 6. junija. AA. (DNEB.) Po poročilih iz poučenih italijanskih političnih krogov kaže po večerajšnjem razgovoru med zunanjim ministrom grofom Ciano in angleškim poslanikom Drumondom, da je italijanska vlada izjavila, da je v načelu pripravljena sprejeti angleške predloge, zlasti v kolikor se nanašajo na resna jamstva in na obnovo varnostnih prostorov v pristaniščih obeh sprtih strank. Glede na tretjo točko angleškega predloga je italijanska vlada mnenja, naj bi se vse štiri države, katerim bi izročili nadzorstvo, med seboj posvetovala o potrebnih nadaljnjih ukrepih in da je treba v tem oziru sploh sprejeti še čisto določene ukrepe. — Enako je odgovorila tudi Nemčija.

V istih krogih pravijo, da skušata Nemčija in Italija s svojimi opombami naglasiti tretjo točko angleškega predloga in jo izpopolniti. Po njunem mnenju naj bi smele države, ki bi jim napadli njihove ladje, nastopiti samostojno in po svojem preudarku brez poprejšnjega posvetoovanja z ostalimi tremi državami.

Stare device v Angliji zahtevajo pokojnino

London, 6. jun. TG. Snoči je bilo v Hyde Parku ogromno zborovanje združenja starih devic (v Angliji »spinsters« imenovane), na katerem je 3000 zborovalk po navduševalnih govorih svojih voditeljic, med katerimi je bilo tudi dokaj dam iz plemenitajših krogov, sprejelo resolucijo, naj parlament sprejme poseben zakon, s katerim bo vsaki stari devici, ki je prekoračila 55. leto in še ni mogla priti do moža, država priznala letno pokojnino. V svoji resoluciji pravijo, da je država dolžna dati starih devicam to priznanje. Na koncu trdijo, da imajo za seboj veliko število pristašic in da bodo kmalu predložile parlamentu in vladi prošnjo, podpisano od 5 milijonov pristašic, ki so že dosegle 55. leto ali ki nimajo izgleda, da bi do 55. leta mogle stopiti v zakonski stan.

V Nemčiji javne službe samo za poročence

Berlin, 6. jun. TG. Državni tajnik v finančnem ministrstvu dr. Reinhardt je izjavil na kongresu Nemške zveze družin s številnimi otroci, da je vlada sklenila, da bodo v bodočnosti vse javne službe v Nemčiji dobivali le poročeni kandidati, one neporočence pa, ki so že v službi, bo vlada prisilila, da se poroče, ali pa da službeno mesto zapuste in napravijo mesto družinskim očetom.

Zmagoslavna Cerkev v hitlerjevski Nemčiji

Veličastne procesije — znamenje nezlomljive moči katoličanov

(Od posebne strani)

Iz globin nemškega ljudstva je prišel pravilni odgovor na umazane in podle napade nemškega propagandn. ministra proti katoliški cerkvi. Nemška vlada ima namen vero in cerkev zadušiti v blatni reki najgrših očitkov, ki jih je spustila nad katoliško duhovščino na splošno vsled prestopov njenih članov, o katerih pa še danes ni gotovo, če so se dogajali v isti izmeri, kot jih bluje iz sebe hitlerjevska propaganda.

Letošnje proslave Telovega praznika so po vsej Nemčiji postale slovesno javno priznanje nemških katoličanov, da se od svoje vere ne dajo odtrgati ne s silo ne s psovkami. Bile so tako lepe, kot morda še nikdar doslej v zgodovini katoliške cerkve v Nemčiji.

Posebno v Kölnu se je razvila Telova procesija, kot je to milijonsko mesto na Reni še ni nikoli doživelo. To pa danes nekaj pomeni, kajti danes v Nemčiji ni lahko, pripadnost h katoliški veri v javno priznavati.

Tudi nočno procesija mož v Münchenu je bila izreden dogodek. Čudno je sploh, da so jo nemške oblasti v zadnjem trenutku dovolile, če-

ravno je v navadi že več kot sto let. V zadnjem trenutku je prišlo dovoljenje, toda če bi bile oblasti vedele, kakšna javna manifestacija za katoliško vero bo postala in koliko tisočev mož se je bo udeležilo, bi dovoljenje gotovo ne bile dale. Moške z bakljami v rokah niso smeli korakati sredi ceste, ampak so smeli hoditi le po pločniku. V sprevedu je bilo točno 5.660 mož. Na desetine tisočev pa jih je stalo v špalirju, od koder so z odkritimi glavami sledili sprevedu teh pogumnih katoliških mož. Značilno je, da so oblasti procesijo po sredini ceste prepovedale z razlogom, »da se ne bi motil cestni promet«, med tem ko je bil promet po monakovskih cestah istega jutra cele ure zaprt, ko so hitlerjevski mladi imeli neko štafetno tekmo. Telova procesija v Münchenu je bila nekaj veličastnega. Udeležilo se je v vsem sprevedu 17.850 ljudi, med katerimi več kot polovica mož in moške mladine. Izredno velika je bila udeležba mladine, čeprav so preje po šolah mladino svarili, naj se ne udeleži in čeprav so hitlerjevci za ta dan organizirali posebne obvezne mladinske izlete. Država je prepovedala razobešanje zastav, je prepovedala udeležbo vojakov, policisti niso smeli delati špalirja. Vojaska godba je bila prepovedana. Vsaka uniforma v sprevedu kakor vsaka zastava najstrožje je zabranjena! Navzlic temu je bila procesija nekaj veličastnega in v 20 vrstah so verniki na Marijinem trgu obdajali oltar.

V Berlinu, kjer so veljale enake prepovedi, je bilo ogromno mladine v sprevedu. Desetkrat več, kot lansko leto. In tako je bilo, kot govorijo poročila, po vsej Nemčiji. Nekaj suhih vej v tem podlem kulturnem boju sicer odpada, zato pa je tem več zelenih vej, ki poginjajo in pričajo, da je kulturni boj sprožil v Nemčiji novo rast katoličanstva in vzbudil novih spoznavalcev, ki bodo jamstvo, da tudi sedanji napad na katoliško vero ne

Volitve v 17 občinah

V vseh je zmagala JRZ

Bejunje (Logatec): Volilnih upravičencev 507, volilo 272 (54%). Vložena samo lista JRZ z nosilcem g. Jakobom Kranjcem, ki je prejela vseh 18 odbornikov.

St. Vid nad Cerknico: 288 vol. upravičencev; volilo 199 (69%). Edina lista JRZ z nosilcem g. Antonom Tekavcem je dobila vseh 18 mandatov.

Ribno (Radovljica): Volilnih upravičencev 449, volilo 295 (65%). Vložena lista JRZ z nosilcem g. Matevžem Cengletom, ki je prejela vse glasove in dobila vseh 18 odbornikov.

Javorje (Škofja Loka): Volilnih upravičencev 248, volilo 199 (80%). Vložena samo lista JRZ z nosilcem g. Jernejem Koširjem, ki je dobil vseh 18 odbornikov.

Poljane (Škofja Loka): Volilnih upravičencev 482, volilna udeležba 262 (54%). Vložena samo lista JRZ z nosilcem g. Ivanom Debeljakom, ki je dobila vseh 18 odbornikov.

Trata (Škofja Loka): Volilnih upravičencev 659, volilo 383 (58.1%). Vložena samo lista JRZ z nosilcem g. Janezom Mrakom, ki je prejela vseh 18 odbornikov.

Hoče (Maribor desni breg): Volilnih upravičencev 1099, volilo 509 (46%). Lista JRZ z nosilcem g. Antonom Vernikom je dobila 371 glasov in 22 odbornikov, lista skupne opozicije z nosilcem g. Lovrom Papežem pa 138 glasov in 2 odbornika.

Cezanjevi (okraj Ljutomer): Volilnih upravičencev 560, volilo 277 (49.5%). Vložena samo lista z nosilcem Francem Dunajem, ki je dobila vse oddane glasove in vseh 18 odbornikov.

Misljinje (Slovenjgradec): Vol. upravičencev 1083, volilo 152 (14.3%), lista JRZ z nosilcem g. Ivanom Tovškom je dobila vseh 24 odbornikov.

Okraj Dol. Lendava:

Beltinci: Volilnih upravičencev 1627, volilo je 1053 (64.6%). Prva lista JRZ z nosilcem g. Markom Ciganom je dobila 287 glasov in 3 odbornike, druga lista JRZ z g. Martinom Glavačem je dobila 529 glasov in 25 odbornikov. Prva lista združene opozicije z nosilcem g. Ivan Forjanom 203 glasove in 2 odbornika, druga lista združene opozicije z nosilcem Jožefom Škafarjem pa 34 in nobenega odbornika.

Bogojina: 804 vol. uprav., volilo 594 (73.8 odstotkov), lista JRZ I. z nosilcem Stefanom Gašperjem 183 glasov in 3 mandate, lista JRZ II. z nosilcem Ivanom Žizkom 258 glasov in 12 mandatov, lista JRZ III. z nosilcem Francem Kuhanom 153 glasov in 3 mandate.

Dobrovnik: 942 vol. upr., volilo 470 (50 odstotkov), vložena samo lista JRZ z nosilcem Ludvikom Treiberjem, ki je dobila vseh 24 mandatov.

Gaberje: 1067 vol. uprav., volilo 526 (49.5 odstotkov), lista JRZ z nosilcem Josipom Lebarjem 417 glasov in 23 mandatov, lista združene opozicije 109 glasov in 1 mandat.

Genteroviči: 558 volilnih upravičencev, volilo 411 (73.5%). Lista JRZ I. z nosilcem g. Hmyeni-jem je dobila 117 glasov in 3 odbornike, lista JRZ II. z nosilcem g. Miho Mlinaričem je dobila 148 glasov in 12 odbornikov, skupna opozicijska lista z nosilcem g. Janezom Jošarjem je dobila 146 glasov in 3 odbornike.

Lendava: Volilnih upravičencev 957, volilo 557 (58.2%). Lista JRZ z nosilcem g. Arpadom Bačičem je dobila 391 glasov in 22 odbornikov, skupna opozicija z g. Stefanom Fricem 166 glasov in 2 odbornika.

Orešje: 902 vol. upr., volilo 346 (38.3 odst.), vložena samo lista JRZ z nosilcem Josipom Vrečičem, ki je dobila vseh 24 mandatov.

Poljana (Dol. Lendava): Vol. upravičencev 682, volilo 276 (40.5%). Edina lista JRZ z nosilcem g. Jožetom Jaklinom je dobila vseh 18 mandatov.

bo uspel, kot ni uspel Bismarckov pred 50 leti. Katoliška cerkev ima čas čakati... Hitlerjevci ga pa nimajo...

Berlin, 6. jun. AA. Havas: Danes bodo po vseh katoliških cerkvah v Nemčiji prečitali izjavo, ki bo protestirala proti obtožbam, ki jih je prejšnje dni objavil proti katoliški duhovščini propagandni minister dr. Goebbels.

Belgrajske vesli

Belgrad, 6. junija. m. Namesto venca na grob pokojnega Franca Wilfana je notranji minister dr. Anton Korošec za reveže v občini Ježici podaril 1000 Din.

Belgrad, 6. junija. m. Danes je bil tukaj občni zbor Društva sodnikov kraljevine Jugoslavije. Ljubljanski odsek so zastopali viši državni tožilec dr. Kravina, referent pravosodnega ministrstva dr. Bizjak in sodnik Strukelj. Poročilo ljubljanskega odseka je podal dr. Kravina. Občni zbor je izrazil željo, da bi bil čimprej objavljen novi zakon o sodnikih. Zastopnik pravosodnega ministra je izjavil, da bo minister novi zakon predložil na prihodnji seji vlade.

Karakan in Rosenberg vržena v ječo

Ali je sedaj na vrsti tudi rdeči maršal Blücher?

Moskva, 6. jun.. TG. Aretacija maršala Tuhačevskega je v Moskvi vzbudila največjo senzacijo. Javno mnenje niti tega ni vedelo, da je maršal Tuhačevski sploh ostal v Moskvi tudi potem, ko je bil nedavno imenovan za poveljnika armadnega zbora na Volgi. Stalin ga ni pustil izpred oči, ker je bilo že traktat sklenjeno, da bo aretiran. Imenovanje na Volgo je bilo samo krinka. Stalin je s tem samo preizkusil, kakšen odmev bo imela »nemilost« Tuhačevskega med vojsko, toda, ko se je prepračal, da se mu ni treba bati ničesar, je sklenil aretacijski odlok objaviti.

Skoraj isto pozornost kot zapor maršala Tuhačevskega pa je vzbudil nenadni prihod v Moskvo poveljnika sovjetske sibirske armade maršala Blücherja, ki se je že dolga leta izogibal Moskve. Nikdo ne ve čemu je Blücher prišel v Moskvo in se v javnosti sedaj že s strahom sprašuje, če tudi ta maršal, ki je organiziral sibirsko armado proti Japoncem in uživa veliko priljubljenost po vsej državi, ne bo romal v kakšno Stalino ječo.

Javnost je tudi opazila, da pod uredbo, s katero je sklican vseruski občni zbor Ossoviahima (Združenje civilnega prebivalstva za podpiranje

vojne letalstva), ni več podpisa od dosedanjega voditelja združenja generala Eidemana, ampak od generala Goršenina. Iz tega sklepajo, ker nikjer ni bilo sporočeno, na katero mesto je bil imenovan general Eideman, da je bil tudi ta general poslan v ječo.

Moskva, 6. junija. b. Uradno zanikajo vesti o aretaciji maršala Tuhačevskega. Dopisniki tujih listov so včeraj hoteli obiskati Tuhačevskega, toda rekli so jim, da ga ni v Moskvi. Danes se zopet širijo vesti, da je padel v nemilost tudi general Blücher. Baje je poklican v Moskvo, kjer bo takoj aretiran. Znano je, da je Blücher zelo priljubljen v rdeči armadi.

Pariz, 6. junija. AA. »Petit Parisien« je priobčil informacije iz Rige, da so v Moskvi aretirali dva znana sovjetska diplomata, Karakana in Rosenberga. Karakan je bil pomočnik komisarja za zunanje zadeve, nato poslanik v kitajski in v turški, odkoder so ga pred kratkim odpoklicali. Rosenberg je bil splošno poslaniki svetnik, pozneje odpravnik poslov ruskega poslaštva v Parizu, nato je bil poslanik v Španiji, iz Madrida so ga odpoklicali pred 2 mesecema. Očitajo jima, da nista izpolnila nalog, ki so jima bile poverjene.

Avstrija se brani hitlerjevcev

Poseben zakon proti narodnemu socializmu

Nemški kulturni boj skopal prepad med Avstrijo in Nemčijo

Dunaj, 6. jun. TG. Iz verodostojnih virov prihaja vest, da pripravlja avstrijska vlada poseben zakon o zaščiti države, zakon, ki bi imel čisto posebno nalogo, da brani Avstrijo proti narodno-socialističnim nakanam. Besedilo novega zakona sicer še ni znano, toda toliko je bilo povedano, da uvaja novi zakon koncentracijska taborišča za pripadnike protizakonitih združenj. Nadalje bo novi zakon predpisal, da mora sleherni združenje v Avstriji ponovno zaprositi državno oblast za dovoljenje, da sme obstajati in delovati. Iz tega izhaja, da

se Avstrija vedno bolj strumno pripravlja na borbo proti narodnemu socializmu in da je pobudo za novi zakon dal prav za prav poostreni kulturni boj, ki je izbruhnil v Nemčiji. Vlada je tudi prepovedala razširjanje vseh nemških listov, ki opisujejo procese proti katoliškim duhovnikom. Ta ukrep je po vsej Avstriji zadal na odobravanje javnega mnenja, ki je že dalje časa zahtevalo zaporo proti nemški tiskovni mlakuži, ki se je zadnje čase razširjala čez avstrijske meje tudi v Avstrijo.

Preskrba zasebnih nameščencev za starost

Občni zbor Pok. zavoda za nameščence

Ljubljana, 6. junija.

Danes dopoldne je bil 16. redni občni zbor Pokojninskega zavoda v Ljubljani, ki je pokazal složno sodelovanje i nameščenskih i delodajalskih delegatov v korist vseh zavarovancev zavoda in vsega našega gospodarstva, kakor bi bilo slično sodelovanje potrebno tudi pri drugih naših organizacijah in ustanovah.

Občni zbor je vodil predsednik zavoda g. dr. Anton Milavec, ki je pozdravil zastopnika ministra za socialno politiko in narodno zdravje g. višjega svetnika Jankoviča, zastopnika bana naše banovine dr. Karlina in zastopnika Osrednjega urada za zavarovanje delavcev g. dr. Joža Behinca. Nato so bile sprejete udanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II. ter brzojavni pozdravi ministru za socialno politiko g. Cvetkoviču ter banom dravške, primorske in zelaške banovine.

Razmere v nameščenskem zavarovanju

Dodatno k obsežnemu tiskanemu letnemu poročilu, katerega najvažnejše podatke je »Slovenec« že objavil, je dejal predsednik dr. Milavec še naslednje: Glede poslovanja Pokojninskega zavoda se čujejo marsikaj pripombe, da so dajatve previsoke, prejemki rentnikov pa premajhni. Toda vpoštevati je, da nekateri stavljajo na zavod le prevelike zahteve, kar se je posebno opazilo v sedanjih letih krize, ko so marsikateri zavarovanci smatrali zavod, da je zavarovalec za brezposelnost, ne pa za pokojnino. Zaradi tega je tudi potrebno, da se neprestano vrši revizija rent. Lani se je sicer prirast rentnikov približal pričakovanemu prirastu na podlagi računskih osnov, toda prejšnja leta je bil položaj slabši. Na drugi strani pa se mnogi poslodajalci izmikajo svojim zakonskim obveznostim in mora zato vršiti stalno revizijo tudi pri poslodajalcih, kar ni hvaležno delo. Pri zadnjih revizijah je zavod ugotovil, da so nekateri poslodajalci imeli zavarovanih prejemkov svojih nameščencev za stotisoče dinarjev manj, kot bi morali. Povpraševanje po posojilih je bilo lani zelo živahno in tudi obrestna mera je primerna. Važna je ugotovitev, da so najboljša in najbolj varna mala posojila. Obrestnih zaostankov tu skoro ni.

V okviru svojih sredstev je zavod podprl važna javna dela ter je dal lani posojila: 5 milij. dinarjev za elektrifikacijo Dolenjske, 4,5 milij. dinarjev za zgradbo gimnazije v Ljubljani, 6,6 milij. dinarjev za zgradbo ljudske šole v Mariboru in 6 milij. din za zgradbo državne gimnazije v primorski banovini. Nadalje je zavod namesto nakupa banovinskih papirjev dajal naravnost posojila banovinam.

Glede razširjenja pokojninskega zavarovanja na vso državo je končno izjavil, da je dobil zavod zagotovila, da bo izdana uredba o razširjenju, po kateri se bo osnovalo več samostojnih zavodov, med katerimi bodo odnošaji popolnoma urejeni. Nadalje je bil dosežen med Pokojninskim zavodom v Ljubljani in Osrednjim uradom za zavarovanje de-

lavcev v Zagrebu popoln sporazum glede izvedbe razširjenja.

Nato je predsednik prečital poročilo revizorjev, ki sta ugotovila soglasje s knjigami ter predlagala absolutno. K poročilu g. predsednika je ugotovil delegat lekarninskih sodelavcev g. Depedera svoje zadovoljstvo, da so bili priključeni nameščenskem zavarovanju, ker bi drugače imeli v splošnem delavskem zavarovanju slabše zavarovalne pogoje.

Občni zbor je soglasno odobril računske zaključke in poslovno poročilo ter izglasoval razrešnico upravnemu odboru. Sklenil je nadalje določiti za podporo potrebnim brezposelnim zavarovancem 160.000 din, za podporo vdovam z otroki in dvojnimi sirotam pa znesek 100.000 din za draginske doklade.

Kakor lani, je občni zbor pooblastil upravni odbor, da sme sklepiti o kupovanju in prodaji nepremičnin, pri čemur naj se vpoštevajo naslednje smernice:

1. Upravni odbor sme sklepiti s svojimi dolžniki aranžmaje glede prevzema nepremičnin v svojo last.

2. Upravni odbor obdrži rentabilne nepremičnine, kupljene na dražbah.

3. Upravni odbor sme kupovati zemljišča, odn. stavbišča in hiše tudi z prostre roke. Stavbišča morajo biti primerna za zidanje stanovanjskih hiš ter nuditi rentabilnost z azidave.

4. Upravni odbor sme graditi take nepremičnine, oziroma stanovanjske hiše, pri katerih je predvidena donosnost najmanj dve tretjini povprečne donosnosti zavodove imovine. — Za sklepanje v primerih pod 3. in 4. je potrebna dvotretjinska večina veljavnih glasov upravnega odbora.

5. Upravni odbor sme graditi stanovanjske hiše za interese zavarovancev proti mesečnemu odplačilu obrestovanja in amortizacije posojenega kapitala.

6. Odprodajati sme zemljišča in zgradbe, kolikor bi se zavodu nudila prilika rentabilne prodaje.

7. Pri izvajanju teh pooblastil naj se po možnosti vpoštevajo vsi deli s področja Pokojninskega zavoda, in sicer po ključu pobranih premij in v krajih, kjer je podana rentabilnost.

V sledeči debati je neki dalmatinski delegat predlagal, naj se zavod zaima za akcijo »Jadranske straže za zgradbo Weekend-hiše, g. Ribnikar je sprožil nasvet, da se naj ne prodaja svet za zidanje, ampak samo odstopi proti odškodnini onim, ki bi hoteli zidati. G. Kocmur predlaga, naj zavod zgradi poceni stanovanjsko hišo s ceninimi enosobnimi stanovanji.

V imenu mariborskega sosveta izjavlja g. Lekani, da dobi bivša mariborska oblast premalo na posojilih in investicijah v nepremičninah. Zato zahteva mariborski svet, da dobi odgovarjajoče zastopstvo v upravnem odboru in da se naj odpravi nesorazmerje med vplačanimi premijami in investicijami ter posojili. S tem je bil občni zbor končan.

Ljubljanski velesojem

Ljubljana, 6. julija.

Turški promet je letos zelo oživel. Zlasti odkar imamo tozadevni sporazum z Italijo, se je povečal dotok obiskovalcev iz Italije. Pa tudi od drugod srečavamo polne avtobuse izletnikov po ljubljanskih ulicah. To se je poznalo posebno letos na velesojem, ki kar mrgoli ljubljanskih obiskovalcev.

Danes smo videli na velesojem veliko število obiskovalcev iz Gorice in okolice. Z več avtobusi in posebnimi vagoni je prišlo nad 350 obiskovalcev, ki ostanejo v Ljubljani do torka. Izlet je organizirala turistično-potniška pisarna Appiani v Gorici, ki je tudi oficijelni zastopnik ljubljanskega velesoja. Iz Šoštanja je prišel poseben vlak, ki je pripeljal s seboj tudi godbo »Sloga«, ki je priredila lep koncert na velesojnem prostoru. Iz Siska je prispela skupina 40 obrtnikov, ki so se zanimali za obrtniške in industrijske izdelke. Predaleč bi nas dovedlo, če bi naštevati vse skupine, ki so prišle v Ljubljano. Največjo pozornost so pa zbujali na velesojem veliki avtobusi mariborskega Putnika, ki so pripeljali lepo število izletnikov.

Pa tudi posamezni podjetniki so pomagali delavstvu, da je lahko obiskalo velesojem. Tako je danes prispelo iz Celja okoli 70 delavcev.

Značilna izjava ministra dr. Vrbaniča

V soboto popoldne je minister trgovine in industrije g. dr. Milan Vrbanič po pregledu ljub-

ljanskega velesoja izjavil, da ni bil poučen, da je ljubljanski velesojem tako velika prireditel. Ljubljanski velesojem obsega velik prostor in je na njem zbrano res dosti lepega razstavnega blaga. Veselilo ga je tudi, da so vsi razstavniki bili tudi zasedeni. Končno je pohvalil organizacijo ljubljanskega velesoja.

Veliki izlet Šoštanjčanov v Ljubljano

Delavstvo Vošnjakov tovarne za usnje v Šoštanju je napravilo večer veliki izlet v Ljubljano. Lastnik tovarne Vošnjak je naročil kar cel vlak (15 vagonov) ter zbral 613 delavcev in njihovih žen ter otrok. Izletniki so se zjutraj z godbo odpeljali preko Celja. V Ljubljani so dopoldne obiskali velesojem, popoldne so se pa podali na grad, kjer so priredili pravo veselico. G. Vošnjak jim je dal po nekaj kovačev, zastoj celodnevno hrano in potrebno pijačo. Sam se je pripeljal s svojo družino in svojim uradništvom v treh krasnih avtomobilih in se na grad pomešal med delavstvo.

Po slovenskokonjskih dogodkih, kjer je razmerje med delavstvom in delodajalcem dobilo tako ostro napetost, je to gotovo zanimiv primer ublaževanja osebnega odnosa med delodajalci in delavskim taborom.

Izzon konjskih Nemcev in stavka delavstva je imel še en zanimiv odmev: neko tovarniško podjetje je samo po sebi brez vsakega meznega gibanja delavstvu povišalo mezdno za 25 par na uro, boječ se, da ne bi prišlo do stavke.

pravila ter so bili določeni v prvo načelstvo: gg. Jože Pirc, Miha Granda in drugi odborniki. Pri volitvah v novi društveni odbor je bil soglasno izvoljen za predsednika ponovno in z navdušenjem g. Jože Pirc, višji rač. svetnik, v ožji odbor pa gg. Miha Granda, Ivan Keržin, Stanko Kosmač, Valentin Pogacar, ing. Ferdo Jančič, ing. Primož Simončič. Izvoljeni so bili namestniki odbornikov in širši odbor.

Soglasno so bili sprejeti samostojni predlogi, ki zahtevajo izboljšanje gnotnega položaja cestarjev in drugih banovinskih uslužbencev. Teh. viš. sv. ing. Porenta je predlagal, naj podpre društvena blagajna novo osnovano samopomoč banovinskih uslužbencev kot prvi kamen pri tej socialni ustanovi v znesku 5000 Din. Pri slučajnostih so zastopniki posameznih okrajev iznašali svoje težnje, ki jih bo upravni odbor predložil na merodajnih mestih. Koncem obnega zbora se je prijavil k besedi zastopnik g. inspektor Katalvič v imenu splitskih tovarnišev, ki je izrazil veselje, da prisostvuje tako veličastnemu zborovanju slovenskih banovinskih uslužbencev, kar priča o njihovi stanovski zavednosti.

Razveseljivo je bilo, da so občenemu zboru prisostvovali pretežno zastopniki podeželskih banovinskih uslužbencev ter tako izpričali svojo stanovsko zavednost. Občni zbor je zaključil predsednik g. Jože Pirc z zahvalo vsem delegatom, da je zborovanje ohranilo disciplino ter pokazalo, da se članstvo zaveda potrebe stanovske discipline in sloge.

Po občenem zboru je bil ustanovljen poseben odsek banovinskih cestarjev, ki ga bo vodil cestar Janez Maček iz Ljubljane-okolice.

Občni zbor je bil lepa manifestacija stanovske zavednosti in tovarištva vseh banovinskih uslužbencev ter obenem apel na odločujoče činitelje za izboljšanje dosedaj nevdržnega gnotnega položaja ter za ureditev še nerešenih stanovskih vprašanj.

Bran-i-bor ter stiki med Slovenci za mejami

Ljubljana, 6. junija.

Za naše narodno-obrambno delo zelo važno zborovanje je bil današnji občni zbor društva Bran-i-bor, ki je bilo bo 10 dopoldne v dvorani Kmetijske družbe. Zborovanje je otvoril in vodil g. ministar v p. dr. Novak, udeležilo pa se ga je poleg članov zelo mnogo zastopnikov narodnoobrambnih društev. Poročila o delovanju društva so podali predsednik dr. Novak, tajnik dr. Dekleva, pa je zlasti poročal o težavah, s katerimi se je društvo v svojem narodnoobrambnem delu moralo boriti. Blagajniško poročilo navaja, da znaša društveno premoženje sedaj okoli 45.000 Din. Iz vseh poročil je bilo razvidno, da je društvo skrbelo za kulturne atike s Slovenci za mejami, tako z onimi, ki žive na etničnem slovenskem ozemlju, kakor z izseljenci. Pri volitvah je bilo izvoljeno najmanjšo število članov odbornikov, kolikor jih dopušča pravila. Za predsednika je bil ponovno izvoljen dr. Novak, za podpredsednika pa dr. Krivica.

Po volitvah so sledili razni referati. V imenu Slovenske straže je govoril g. prof. E. Bojc, o položaju Slovencev v Juljski krajini je poročal prof. dr. Cermelj, dr. Fellacher pa o položaju koroških Slovencev. Izražena je bila želja, naj bi se jugoslovanska vlada ob ugodnih prilikah zopet krepko zavzela za zboljšanje težkega položaja slovenskih manjšin.

Delovanje rejcev

malih živali

Ljubljana, 6. junija.

Poleg vrtnarstva je za malega človeka kakor uradnika, delavca in malega obrtnika reja malih živali eno najbolj uspešnih sredstev za življenjski obstoj. Zato je umazno, da je Zveza rejcev malih živali v kratkem času svojega obstoja dosegla tako velik razmah. Veliko današnje zborovanje ob polni udeležbi je vodil predsednik g. Kuntara. Ugotovil je, da se je zborovanje udeležilo po svojih delegatih 26 društev ter mnogo drugih članov. Z obnega zbora so bili poslani pozdravi kralju Petru II., knezu namestniku Pavlu, kmetijskemu ministru Stančiču in banu dr. Natlačenu. Med zborovanjem je prišla tudi brzojavka kmetijskega ministra, da zastopa delegat banske uprave g. ing. Sitar tudi ministrstvo. Tajniško poročilo je podal g. Alfonz Inkret, ki je navajal obširno delo zveze. Članstvo je naraslo na 56 rejskih organizacij, število članstva pa je poskočilo na 2920. Organizacija je napravila veliko propagandno delo za napredek reje malih živali v Sloveniji. Sklenjeno je bilo dalje, da zveza priredi v oktobru 1938 prvo razstavo malih živali v Ljubljani, drugo razstavo kanarčkov pa decembra 1938. Zveza bo priredila tudi kongres slovenskih rejcev malih živali. Pri razstavi prihodnjega leta bo prevzela banska uprava odsek za

ovce. Izvoljen je bil razstavni odbor z načelnikom in društvenim predsednikom g. Kuntaro in s tajnikom in podpredsednikom g. Inkretom. Zbor je sklenil tudi, da se osnuje zadruga in vnovčevalnica za male živali. Za načelnika je bil izvoljen g. Inkret. Med raznimi poročili je bilo posebno ugodno sprejeto poročilo g. Inkreta o listu »Rejec malih živali«, ki se prav lepo razvija.

Peuski uspehi meščanskošolskih dijakov

Ljubljana, 6. junija.

Za srednješolskimi dijaki, ki so nedavno nastopili v operi ter dosegli velik moralen uspeh, so danes nastopili v franciskanski dvorani učenci državnih in zasebnih meščanskih šol v Ljubljani. Ob pol 11 se je vsa dvorana napolnila občinstva, zlasti staršev. G. bana in bansko upravo je zastopal inspektor srednjih šol prof. Dolence, navzoči pa so bili še zastopnik škofo dr. Rožmana kanonik Vole, referent za meščanske šole g. Wagner, zastopnik Trgovske akademije prof. Krošelj, zastopnik klasične gimnazije prof. Kramolec ter ravnatelj in ravnateljice ljubljanskih meščanskih šol.

Meščanskošolski učenci so dosegli popoln moralen uspeh, ki je izvenel v navdušenem ploskanju prebivalstva. Mlade dečke in deklice so predstavili njihovi pevski učitelji gdc. Marija Lahajnerjeva, Frida Seršenova, sestra Cirila, Vida Rudolfova in g. Kerne. Ti tihi in skromni delavci za vzgojo naše mladine so pokazali toliko svojih zmognosti in vneme, da so pri vsaki meščanski šoli v Ljubljani vzgajali krasne pevске zore. Težko je reči, kateri zbor je bil boljši in katera točka lepša. Občinstvo je bilo s pesmimi, ki jih je bilo okoli 25, izredno zadovoljno. Nastopilo je devet ljubljanskih meščanskih šol. Meščanskošolskim pevskim učiteljem k njihovim uspehom čestitam, enako pa tudi mladini, ki je tako vestno izpolnila nade svojih skrbnih vzgojiteljev.

Občinski uslužbenci z dežele

Ljubljana, 6. junija.

Društvo pokrajinskih občinskih uslužbencev za južni del Slovenije je imelo danes dopoldne svoj redni občni zbor, ki se ga je udeležilo veliko šteponovno izvoljen za predsednika g. Vanko Japelj Tržiča, ki je podal obširno poročilo o delu društva. Opozarjal je občinske uslužbence, da so razmere sicer težke, vendar pa naj v prid občinam ostanejo na svojih mestih. Od leta do leta se splošni položaj občinskih uslužbencev le izboljšuje in nedvomno je, da bo čez leta služba občinskega tajnika ali uslužbenca še za marsikoga zaželjena. Pri volitvah je bil podovno izvoljen za predsednika g. Vanko Japelj iz Tržiča, v odbor pa ravnatelj Mišič z Bleda, dr. Dolanc iz Hrastnika, Medved iz Vidma, Korinšek iz Trbovelj, Guček iz Logateca, Kavčič z Jesenic, Strmen iz Toplice in Rotmanova iz Trebelnega. Občni zbor je soglasno odobril pozdravno pismo banu g. dr. Natlačenu.

Banovinska konferenca JNS v Ljubljani

Ljubljana, 6. junija.

Za današnjo banovinsko konferenco JNS v Ljubljani je vladalo različno zanimanje.

Radi varnosti so prireditelji ukrenili vse potrebne ukrepe, da se na zborovanje ne bi vsilil kak človek, ki jim ne bi bil všeč. Izdali so posebne legitimacije, ki se glasiijo na ime in na katerih zadnji strani je povedano, naj se udeležence poslužijo ali nedeljske izletniške vozovnice ali pa 50% popusta, ki je dovoljen za obisk velesoja. Tako se je danes zbral v beli Ljubljani ves zapupniški kader JNS. V dvorani v Zvezdi pa smo opazili veliko srednješolcev iz višjih razredov in akademikov, zlasti po galerijah, ki vsekakor ne spadajo med zaupnike, ampak so bili povabljeni ali poslani tja samo zato, da izpolnijo praznino. Tudi iz govorov govornikov ni moglo sklepati, da je bil v načrtu samo neki zaključen sestanek zaupnikov, ker niso povedali prav nič zaupnega, mogli bi pa po svojih visokih položajih, ki jih še zavzemajo, govoriti tudi z balkona, ako bi se slučajno spodaj nabralo dovolj željnih poslušalcev. Teh pa ni bilo, zato so gg. senatorji in poslanci lahko govorili samo na sestanku, ki se bo v zgodovini imenovalo »konferenca zaupnikov«.

Konferenca se je pričela okrog 10 in je trajala tja do 1. Miza, ob kateri so sedeli slavnostni gg. govorniki, je bila okrašena z nagelnji, katerih se je zlasti vneto posluševal sam predsednik JNS, da si je z mahljanjem hladil vroče ozračje, ki je vsestransko vladalo v dvorani. Na prvem mestu za mizo je sedel g. Peter Zivkovič, na njegovi desnici senator dr. Kramer, na njegovi levi tajnik dravobanske JNS dr. Zajec, v njegovi bližini je bil senator Peter Zec. Med slavnostnimi govorniki smo opazili tudi poslanca bele Ljubljane g. Rajka Turka. Dvorana je bila polna nekako do treh četrtin, ker pa so jo radi velike vročine, ki je takoj v začetku zborovanja začela udarjati skozi okna, zaprli, je kmalu v njej zavladala velika soparica.

Sestanek je, kakor običajno, začel tajnik dr. Zajec, ki je navzoče pozdravil in takoj dal besedo g. Petru Zivkoviču, ki pa je po svojih značilnih civilnogovorniških sposobnostih povedal le nekaj kratkih stavkov, kako je JNS državi in ljudstvu potrebna. Za njim so začeli po vrsti nastopati drugi, ki so takih poslov bolj vajeni.

Senator Jovo Banjanin je seveda bičal sedanjost vladno, češ da je ustvarila tako nejasnost in meglenost, da more rešitev priti samo iz JNS. Prejšnje delovanje JNS je opravičil s kratkim stavkom, da je pač treba vpoštevati tedanje »kritične razmere«. Dejal je, da je tudi ta njihova JNS za demokracijo, toda do tega ne sme priti v kakem prevelikem skoku, ampak lepo počasi in polagoma.

G. Peter Zec se je najprej pritožil, da Ljubljana g. Petra Zivkoviča in njegovih spremljevalcev ni prav sprejel, ker pa očitno te reči ni maral razlagati in jo razodevati podeželskim zaupnikom, je takoj prešel na druga vprašanja. Pohvalil je sedanjo ustavo, češ da še ni nobene potrebe, da bi jo spreminjali, ker je še niti dobro preizkušili nismo. Najprej moramo to ustavo dejansko izpeljati, potem se bo šele videlo, ali je kak druga potrebna ali ne. Nato je skromno zasnužil dr. Mačka, češ da tista njegova beseda, da Hrvatje lahko čakajo še sto let, ni bogve kaj prida, ker je država in domovina v nevarnosti in je JNS pravzaprav samo zato skočila pokonci. Če dr. Maček tako odklanja vsak sporazum, škoduje ne samo sebi, ampak tudi drugim, ki bi jih lahko podprl.

Senator Andjelinovič je s precej trdimi in pod JNS zelo strogo kaznivimi izrazi kritiziral delo sedanje vlade. Ni mu bila všeč niti sedanja svoboda in demokracija in je našteval nekatere dogodke, ki JNSrskim prvakom gotovo niso všeč in ki bi se pod tiranijo JNS po govornikovem mnenju gotovo ne zgodile. Radi njegovih trdih besed je nastal v dvorani nemir in živžiganje,

vsled česar je nekatere izraze govornik takoj prekalil, reditelji, ki jih tudi ni bilo malo, so pa molitve »javnega reda in miru« iztisnili iz dvorane.

Senator Daka Popovič je govoril o svoji in JNSrski ljubezni do slovenskih bratov, slovenske pesmi, slovenske zemlje in slovenskega plemenca.

Senator dr. Kramer je vzbujal domotožje po sprejemu, ki si ga je g. Peter Zivkovič izvolil prirediti v Ljubljani leta 1930. Nič ni skrival, da se mu je tisti sprejem zdel prijetnejši kot pa včerajšnj. Zlasti vesel je bil, da je, kakor je dejal, videl pred seboj zastopnike vseh stanov in vseh slojev, posebno pa zastopnike tistega stanu, ki je JNS-arem drag, »dvakrat drag, trikrat drage, to je »zastopnika« duhovskega stanu.

V imenu nekih JNSrskih organizacij je govoril akademik Uršič, ki je dokazoval, da ima tudi JNS svojo mladino, ki zvesto hodi za voditelji. Pri tem je s širokimi gestami kazal po dvorani, češ, pogledite nas, tu smo, kar je v dvorani vzbudilo precej smeha.

Nato je iz občinstva vstal neki precej utrujen in hripav zastopnik neke socialistične in levičarske in svobodoljubne slovenske mladine. Ker ni bil prijavljen, je predsednik vztrajal na tem, da mu ni moglo dovoliti besede, ker pa je nekaj udeležencev le zahtevalo, naj kljub temu govori, se je udal. Omenjeni nenadni govornik, katerega imena se nisimo mogli ugotoviti, ker je bil našemu poročevalcu popolnoma neznan, je dejal, da slovenska socialistična mladina oficijelno sicer ni »z vami« (to je z JNS), kljub temu pa pozdravlja zbrane voditelje in se pridružuje njihovim nazorom. Navzoče je pozival na »boj proti klerikalni bandi«, ki da deluje po navodilih iz inozemstva. — Za konec je objubil, da bo socialistična mladina tudi še naprej »z vami« in je morda baš zato žel viharno odobravanje in cele salve živio-vzklikov.

Prihod vodstva JNS v Ljubljano

Uradno poročilo:

V soboto, dne 5. maja 1937, se je ob 20. uri in 24 minut z brzovlakom iz Belgrade pripeljal v Ljubljano predsednik stranke JNS Peter Zivkovič v spremstvu senatorjev dr. Jova Banjanina, Pera Zeca, Dake Popoviča, dr. Grge Andjelinoviča, Vase Glušača in Milana Dragoviča ter narodnih poslancev Dušana Mirka in Cvetiča Josipa. Na peronu jih je sprejelo predsedstvo banovinske organizacije JNS s senatorjem Kramerjem na čelu.

Pred kolodvorom se je bila med tem zbrala množica okrog 2000 ljudi, ki je med živahnim medsebojnim prerekanjem dosti goste pozdravila in proti njim demantirala. Policijska straža je nasprotujoči si skupini držala narazen in je tako preprečila, da ni že na samem kolodvoru prišlo do spopada med obema skupinama, oziroma do dejanskega napada demonstrantov na došle goste.

Na Kongresnem trgu pred poslopjem Kazine, kjer se je takoj po prihodu gostov začel prijateljski pozdravni večer, je policijska straža morala biti pomnožena s krepkim oddelkom policijske straže iz Maribora, da ji je uspelo obvladati množico, ki je burno manifestirala svojo nezadovoljnost. Demonstranti so kričali, živžgali, pisali na piščalke, metali jajca in kose lesa. Pristasi Petra Zivkoviča so poizkušali ublažiti strnjen nastop množice z vzklikanjem Petru Zivkoviču. Orožje ni bilo rabljeno od nobene strani.

Materialne škode ni, razen da je nekaj šip na poslopju Kazine razbitih.

Zaradi zdravniške intervencije se ni prijavil nihče.

Aretiranih je 5 oseb.

Noč od 5. na 6. t. m. je potekla v miru in redu. (Iz pisarne banske uprave v Ljubljani, dne 6. junija t. l.)

Primorske vesti

Po podpisu prijateljske pogodbe med Italijo in Jugoslavijo

V Višnjevi v Brdih je, kot poroča »Istrica«, policija povabila v svoje uradne prostore Antona Sirkca, po domače Blaževca, njegove štiri sinove, njegovega zeta Jožeta Sirkca ter hišnega blagca. Vsega skupaj 7 ljudi. Na policiji so zvedeli, da jih je njihov lastni sorodnik iz iste vasi, ki se je pred kratkim vrnil nazaj iz Abesinije, ovadil, čes, da so mu srgali s prs spominke kolajno iz abesinske vojne. Policija jih je pridržala v svojih prostorih in sedaj preiskuje, če hrabri abesinski vojščak svojih sorodnikov ni ovadil iz maščevanja, ker so nedavno proti njemu pričali, ko se je pred sodiščem zagovarjal zaradi javnega pretepa. Po končani preiskavi je bil sin Karel Sirk obsojen na eno leto konfinacije, oče je dobil svarilo, ostali pa so bili oproščeni.

Ivo Didic, znani in priljubljeni gostilničar in hotelir iz Idrije, ki se je nahajal v konfinaciji, se je ravnokar vrnil domov in sicer v enišlu belgrajškega eporazuma, ki je bil podpisan pred dvema mesecema.

»Gazzetta ufficiale« (uradni Službeni list italijanske vlade) iz dne 22. majnika 1937, št. 118, objavlja 45 uredb, izdanih od tržaškega prefekta, s katerimi dobi 119 slovenskih družinskih imen italijansko obliko. Službeni list pristavlja, da so dotičniki za spremembo imena sami prošli.

S hrvaškimi vzkliki in pesmijo je bil dne 1. junija v Roki sprejet glavni tajnik fašistične stranke Starace (ki zavzema čin ministra in generala). Na kolodvoru mu je bil prirejen navdušen sprejem. Prišlo je mnogo Hrvatov iz Istre in sicer v narodnih nošah. Hrvati so kar naenkrat začeli prepevati hrvaške pesmi: »Violele moja« in »Da nas bura ne bi vzela«, pristavili so tudi slovensko: »Najlepša je mladost« in so svoj program zaključili z »Zivijo« vzkliki na fašističnega generalnega tajnika, ki je na osnovi prijateljskega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo, kot se je sam pozneje izrazil, to navdušenje Hrvatov z veseljem in hvaležnostjo vzel na znanje ter izdal navodila, da naj krajini vodje fašizma nikar ne motijo lepega razvoja odnosov med Italijo in narodno manjšino.

Nadzorni pas — Juljska Krajina. Obisk generalnega tajnika fašistične stranke Starace je imel za posledico, da je stranka Juljsko pokrajino odlikovala z naslovom »zona di sorveglianza« (nadzorni pas) in bo med svojimi pripadniki organizirala posebne oddelke, ki jim bo poverjena nadzorovalna služba. Pokrajinsko tajništvo fašistične stranke še ni izdalo podrobnostnih pojasnil o nalogah, ki bodo poverjene nadzornim oddelkom. Bržkone gre za posebno nadzorno službo, ki jo bo fašistična stranka sama opravljala vzdolž vse državne meje okrog in okrog države, da prepreči tihotapstvo, s katerim je čestokrat povezano tudi vohunjenje. Nadzorni oddelki bodo dobili tudi naloge, da prijavijo vse primere, kjer bi bilo treba dovesti nove priseljence v svrhu notranje kolonizacije, če bi se na primer domačini hoteli izseliti v Južno Ameriko ali v Abesinijo, kjer jim ponujajo zemljišča pod posebno ugodnimi pogoji.

Jugoslavija udeležena pri izkoriščanju Abesinije. Po »Istrici« povzema vsebino članka, ki je izšel v angleški reviji »Great Britain and East« (Velika Britanija in vzhod) dne 20. majnika in kjer piše iz dobro poučenih virov navaja sledeče: Balkanski narodi so naseljevalni narodi. V vsaki balkanski vasi lahko dobimo ljudi, ki so bili v Ameriki, Avstraliji ali na Kitajskem in še po drugih oddaljenih krajih zemeljske oble, kjer so iskali kruha in zaslužka. Toda kljub temu niso balkanski narodi nikoli postavili kakšnih zahtev po svojih lastnih kolonijah. Toda na neuračen način je bilo to vprašanje vendarle sproženo in sicer v tem smislu, da bi države Male zveze in države Balkanske zveze dobile kakšne skupne kolonije ali vsaj mandatsna ozemlja. Zadnje dni pa je podobno vprašanje sprožila tudi Italija, ko je predlagala, da naj balkanske države sodelujejo pri izkoriščanju abesinskega cesarstva. Pogajanja v tem smislu so se že začela z Jugoslavijo, Bolgarijo in Grčijo. Pogajanja dobro napredujejo. V Sofiji je bil ustanovljen poseben Zavod za izvoz v Abesinijo, ki mu pripada naloga, da prouči trgovinske možnosti. Tudi v Grčiji in v Jugoslaviji proučujejo možnost, da se odviske proizvodov pošlje na abesinski trg.

V Lokvi, Divači in v Skočljani so orožniške oblasti zadnje čase napravile nekaj hišnih preiskav ter končno odpele 9 domačih mladih moških v zapore. Policijska preiskava je ugotovila, kot poroča tržaški listi, da so se aretiranci pečali s razširjanjem komunizma po Juljski krajini. Kakor kaže, bo nadaljna preiskava zamotala v sodni postopek še nekatere druge domačine.

18.000 mladih junie je kupila italijanska delegacija, ki jo je vodil italijanski kmetijski minister di Crollalanza in ki se je dalje časa mudila v Jugoslaviji. Italija potrebuje za svoja nova mesta, ki so nastala na izsušenih močvirjih, posebne vrste krav, ki so ob enem mlekarice, a lahko služijo tudi kot vprežna živina. Takšne krave je našla komisija v Podravini. Te jeseni jih bo odpeljala Italija 6.000. Ostale pridejo na vrsto prihodnje leto. Italija plačuje junie po 10 do 12 Din žive teže.

Slovenske pesmi na otroški veselici. »Istrica« poroča iz Trsta, da je bila v Miljah pri Trstu dne 12. majnika otroška veselica. Po končanem uradnem delu veselice, so se otročki iz slovenskih vasi Plavj in Badihe postavili v četverored ter korakali mimo predstavnikov oblasti in drugih oddelkov na ves glas prepevajo pesem »Čez tri gore, čez tri vode...«, ki j vsem silno ugajala in so ji celo predstavniki oblasti ploskali. Nastop slovenskih otrok je dal starešem poguma, da bodo tudi drugi učili svoje otrok slovenskih pesmi, posebno, odkar je prijateljska pogodba z Jugoslavijo olajšala oziroma in oblasti očividno žele, da se narodna manjšina čuti domače.

Po sodnih dvoranah

Zaradi tihotapljenja je prišla pred sodišče zopet cela vrsta domačinov, ki so bili vsi obsojeni na skrajno obšutne zaporne in denarne kazni. Drugi so bili zopet samo izročeni sodišču in pridejo v obravnavo v najkrajšem času.

Obmejna policija je aretirala Jakoba Revena iz Rovt v Jugoslaviji, in sicer na cesti iz Rovt na Žiri, ker je hotel vtihotapiti večjo količino sena in gozdne suhljadi. — Obmejna policija je aretirala in zaprla tudi Jožefino Plečnik iz Hotedreže, ker je tihotapila iz Jugoslavije v Italijo večjo količino saharina. — V Mednem so orožniki zaprli Rudolfa Klinca ter Jožeta Srebrnika, ker sta napadla in pretepla nekoga Franca Brajda, ki se je sprehajal z dekletom Ano Pulec. Brajdo so nezavešnega prinesli v neko bližnjo hišo, kjer ga je zdravnik zopet spravil k sebi. — V Savračah pa so zaprli Petra Kogovskega, ker je z nedostojnimi besedami zmanjševal spoštovanje, ki ga morajo biti deležni vojski italijanske vojske.

Obsojeni pa so bili zaradi tihotapljenja Albert Štibelj iz Zalasc, Marija Tinta in Franc Strukelj iz Kanala ob Soči, ker so tihotapili, a so poleg tega

bili divjeje obnašanja napram stražnikom javnega reda. Dobili so vsak po eno leto strogega zopora. — Voli Frančišek, Turk Franjo, Bajc Ivanka, Ferjančič Ivanka in Ferjančič Jožef so na debelo tihotapili govejo živino in konje iz Jugoslavije v Italijo. Državni tožilec je zahteval za vse obsojence po eno leto zopora in na plačilo denarne globe od 10.000 do 12.000 lir. Dotičniki bi zaradi stroge kazni morali brezpogojno na kant. Sodišče pa je vse obtožence oprostil, ker jim državni tožilec ni mogel dokazati krivičnega dejanja. Vsi so se veseli vrnili domov v Erzel na Vipavskem.

Pet mesecev zaradi pijančevanja je odnesel Anton Pertot, osem mesecev zaradi vlačugarstva Treza Tržin, deset mesecev zopora in 1.200 lir globe je dobil Alojz Hvalič (Qualiza) iz Postojne,

156 žrtev za osvobojenje slov. Koroške

V Avstriji in v Nemčiji obhajajo vsako leto na drugo nedeljo v postu tkz. »Volkstrauertag« (dan narodnega žalovanja; »Volk« pomeni Nemcem ne samo: ljudstvo; marveč tudi narod, upr.: Volksgemeinschaft — narodno občestvo). Ono nedeljo, 2. v postu, imenujejo tudi Reminiscere-nedeljo, ker se maša tedaj začne s to besedo iz 24. psalma: Spomni se, o Gospod, svojega usmiljenja in svojih usmiljenih dejanj, ki so od vekovaj, da nam ne zagospodujejo kdaj naši sovražniki; reši nas, Bog Izraelov, iz vseh naših stisk. — Gotovo si niso zgolj slučajno kot dneva narodnega žalovanja izbrali baš nedelje, na katero se začne maša z zgoraj navedenimi besedami! Na ono nedeljo se spominjajo padlih vojakov, po cerkvah, oziroma na pokopališčih se vrše žalne pobožnosti, h katerim pripelje učiteljstvo šolsko mladino; na deželi se udeležijo pobožnosti požarna bramba v paradi, v mestih seveda vojaško; po vseh cerkvah zvoni v spomin padlim vojakom četrte ure z vsemi zvonovi (od 13. do četrta in 14). V hvaležnih molitvah se spominjajo junakov, ki so dali svoje življenje za domovino.

Reči moramo, da se mi naših junakov, ki so dali življenje za osvoboditev domovine, premalo spominjamo! Premalo smo jim hvaležni! Kako malo malimo za nje, da bi jim vsaj z našo molitvijo skazovali hvaležnost! Pomislimo samo na naše junake, ki so dali svoje življenje za osvoboditev slov. Korošane! Dali so svoje življenje za osvoboditev in za zedinjenje slovenske zemlje 156 jih je bilo. Stori-li so svojo dolžnost, ni njihova krivda, če se smotijo, za katerega so dali svoje mlado življenje, ni dosegel. Nemška pesem o zlatem križu pravi: Das Glück des Kriegers hat gegen uns entschieden, doch die Armee hat ihre Pflicht getan; die Hälfte fiel, der Rest sind Invaliden.

(Vojna sreča je odločila proti nam. — toda vojska je storila svojo dolžnost; — polovico jih je padlo, ostanek so invalidi. — treba je pač nositi, česar ne moremo spremiti.)

Sicer na Koroškem vojna sreča ni odločila proti nam. Jugoslovanska vojska je zmagala in zasedla Celovce in Gosposvetsko polje. Slov. Koroško so nam izrgali na drug način: dolocili so plebiscit, pri čemer so zmagali, ker so nam poprej krivično in nasilno pojančarili ljudstvo — naše ljudstvo!

Krvavi so bili boji za Koroško. Samo na veličinskem pokopališču je pokopanih 20 jugoslovanskih vojakov! V Dravogradu 17, v Vobrah pod Svinjo planino 7, v Šmarjeti v Rožu 6 (pobili so jih kot ujetnike), v St. Pavlu v Laboški dolini 6 itd. Pol leta je trajal boj. Samo na 29. aprila je padlo 27 jugoslovanskih vojakov! Dne 2. maja 1919 jih je padlo 16 Dne 4. maja 7. Ta ponesrečena jugoslovanska ofenziva, ki je končala s tem, da so Nemci

ker je kradel kolesa kar na debelo. Eno leto zopora so prisodili Rudolfu Weinbergerju iz Merne, ker je tajno uhajal v Jugoslavijo. Na eno leto zopora in plačilo 500 lir globe je obsojen Karel Tomažič iz Snežatne, ker je kradel kolesa. Vsak po osem mesecev sta dobila priseljenca Cartelli in Zotti, ker sta se nespodobno obnašala do domačega ženstva.

Razne nezgode in nesreče

V Batovljah pri Ajdovščini so delavci naleteli na iz svetovne vojne preostalo granato, ki je eksplodirala in težko ranila dva delavca, Alojzija Fišerja iz Cernice in Jožeta Španela (Sagnolo) iz Batovlj. Oba se nahajata v goriski bolnišnici in je Fišerjev ostanek nevarno. — V topilnici v Batovljah se je lažje poškodoval 15-letni vajenec Jožef Fišer, ki se je naslanjal na stroj in pri tem zadel ob premikajoči se železni drog, ki mu je zlomil roko.

Mariborski drobiž

Maribor, 6. junija.

Zadnja telovska procesija je bila na današnje nedeljo v Studencih pri sv. Jožetu. S to procesijo se zaključijo vsako leto telovske slovesnosti v Mariboru. Studenska procesija se obhaja vsako leto z vso slovesnostjo in tudi letošnja je bila nad vse sijajna. Poleg domačinov so se procesije udeležili tudi številni Mariborčani. — Druga cerkvena slovesnost se je vršila danes zjutraj na Kalvariji. Iz frančiškanske bazilike je krenila ob 8 procesija ob izredno številni udeležbi vernikov na Kalvarijo, kjer je bila slovesna služba božja a pridigo. Popoldne so bile na Kalvariji slovesne večerice.

Smrtna kosa. V bolnišnici je umrla v starosti 29 let zasebnica Jožeta Riegler. V Peklu št. 17 je pobrala smrt 11 letno Marijo Smole. Naj počiva v miru!

Ogneti je grozil hiši na Koroški cesti 52. Zaradi slabega dimnika se je vnelo tramovje na podstresju. Gasilci so požar pravočasno pogasili, škode pa je 10.000 Din.

Zrtev spretnega goljufa je postal neki mariborski gostilničar. Pri njem se je zglasil starejši, hrvaško govoreč gospod velike, obilne postave ter med pogovorom omenil, da je imeniten vedeževalec. Res je znal gostilničarju povedati marsikatero zanimivost iz njegove preteklosti, ker pa se je gostilničar zanimal tudi za svojo prihodnost, je vedeževalec dejal, da jo pove lahko samo tedaj, če mu gostilničar izroči 11 tisočakov, ki jih položi na križpot, da vidi na ta način v prihodnost. Ker gostilničar ni imel 11 tisočakov, se je zadovoljil vedeževalec tudi s 770 dinarji, kolikor jih je imel gostilničar pri roki. Pobasal jih je v žep ter izginil brez slovesa. Sedaj ga išče policija.

Razburljivo dogodek ob operi

Ljubljana, 6. maja.

Na ljubljanski velesjem so te dni prispale med drugim skupine naših rojakov iz Italije. S skupino Vipavcev je obiskala Ljubljano tudi Rafaela Kobal. Tu se je po dolgem času spet sestala s svojim znancom Vladislavom Česlom. Že dolgo sta se imela rada, toda s poroko ni bilo nič, ker je Česl brezposeln.

Danes ob dveh popoldne sta se sprehajala v drevoredu ob ljubljanski operi. Pogovarjala sta se mirno, dokler niso mimoidoči pasanti naenkrat zalislali rahlega poka. Sprva niso polagali nobene pažnje na pok, ker so mislili, da je iz otroške pištole. Tedaj pa so zagledali Kobalovo, kako je letela za Česlom, jokala in kričala. Prihitela sta dva stražnika, ki sta Česlu odvzela revolver in ga odvedla na policijo.

Česl je namreč naenkrat zahteval od Kobalove, naj se z njim poroči. Kobalova ga je zavrnila, da ne more biti o tem govora, dokler je brezposeln. Česl ni rekel ničesar, ampak segel v žep in potegnil revolver. Sprožil je v Kobalovo in jo zadel precej hudo v trebuh. Kobalova pa je imela vseno toliko moči, da je atekla za njim in ga za božjo voljo rotila, naj ne strelja še enkrat. Kobal pa je ni poslušal, ampak je hladnokrvno basal revolver naprej. Sele stražnika sta preprečila, da se ni zgodil večji zločin. Kobalovo so prepeljali v bolnišnico.

Sofija, 5. junija. AA. Danes opoldne se je pripeljal z brzim vlakom v Sofijo minister brez portfelja in predsednik zveze srbskih kmetijskih združenj Vojislav Djordjević v družbi več odposlancev te zveze, ki bodo jutri prisostvovali otvoritvi kongresa splošne zveze bolgarskih kmetijskih kooperacij.

Fotografska razstava v Ljubljani

V nedeljo, 30. maja, je otvoril ljubljanski fotoklub v Jakopičevem paviljonu svojo tretjo društveno razstavo. V veličastnih proslavah majniške deklaracije, ki so bile ta dan v Ljubljani, je ostala otvoritev skoraj neopazena ter so ji poleg klubovih članov prisostvovali: za mestno občino g. ing. Pi-penbacher.

Razstava obsega vse štiri sobe paviljona in ima dva oddelka: oddelke umetniške in oddelke domovinske fotografije. Razstavlja 28 amaterjev, ki so vsi člani ljubljanskega fotokluba, ter je razstavljenih nekaj nad 200 fotografij velikih formatov, po večini bromosrebrnih povečav, precejšnje število slik v bromoolju in preiskavi, ena rentgenska slika in ena v Personovem tisku. Vsak obiskovalec dobi brezplačno ličen seznam razstavljenih del, vsak stoti obiskovalec pa kot posebno darilo reprezentativno zbirko slik »Zbornik slovenske fotografije«, ki je zbudil svojčastno zlasti v inozemstvu mnogo zanimanja in občudovanja.

Razstava je aranžirana zelo okusno in posrečeno, kolikor je to v Jakopičevem paviljonu sploh mogoče. Vse slike so v enotnih okvirjih na enaki podlagi, sobe pa je okrasil z zelenjem zelo okusno g. ravnatelj Lap. Za bodoče razstave bi bilo priporočljivo, da bi bili posamezni oddelki na zunaj vidno označeni, ker je sicer zlasti lajku orientacija nekoliko težka, kaj spada v posamezne oddelke.

Razstavljalci so po večini sama znana imena, ki so si že zdavnaj utirili pot tudi v inozemstvo na mednarodne fotografske razstave, ter je v splošnem kvaliteta razstavljenih del zelo dobra, celo na mednarodni višini. To velja zlasti za oddelke umetniške fotografije. Nekoliko slabši pa je oddelke domovinske fotografije, ki bi bil potreboval temeljitejšo izbiro. Pozna se, da se razstavljalci še niso zadostno pogledali v to panogo fotografije, ter visi na steni marsikaj, kar bi ne smelo na razstavo, ki je prireditev velikega vzgojnega pomena. Z redki-mi izjemami so vsa razstavljena dela tehniško dobra, vendar moram opozoriti na pomanjkljivost, ki jo očituje precejšnje število razstavljenih del: sive so, neizrazite po barvi in medle — napaka, ki se amaterskim kopijam in povečavam največje po vsej pravici očit. Ta napaka je posledica nepravilne izbire ali v gradaciji papirja, ali časa osvetlitve, ali pa razvijalca. Najpogostejše je vzrok razvijalce, kajti prav nesrečna razvada večine amaterjev je, da hvali in povečuje vsak svojo univerzalno razvijalno sestavino za vse vrste papirja, plošč in filmov, dočim je takšen razvijalec le univerzalen škodljivce. Vsake vrste papir zahteva svoj razvijalec, ki daje optimalen rezultat v sestavi kakršno priporoča tovarna. Pri vsakem občutnejšem odkluku od tovrniškega predpisa mora rezultat siva povečava, ki mogoče še nekako učinkuje, dočim je na stani razstavne dvorane — čeprav je motivno dobra — preskromna, neučinkovita in nemogoča.

Med najboljše razstavljalce smemo gotovo prišeti Branca: njegova »Molitev«, »Turjak« in »Ses-cija« so dela, ki jih je videti prav malo tudi na mednarodnih razstavah. Zanimva je primerjava

njegovega »Turjaka« z Bazilevo »V gorski vasi«, ki predstavlja obe isti motiv, sneman ob istem času, toda vsaka v drugačnem izrazu in tudi tehnično različno izdelan. Obe sta lep primer, kaj spada v umetniško fotografijo in kaj med dobro domovinsko fotografijo. — Dr. R. del Cott je razstavljal edino rentgen sliko — simbolični »Memento« s pečeno uro in košeno roko, dobi pa sta tudi »Igore in njegova« »Velika bole«, prav plastičen otroški portret in žanr. Dr. Dular razstavlja nekaj dobrih otroških portretov, Erjavce več prav različnih, nekaj dobro obdelanih motivov — sezel je celo v daljni Rim. Dr. Freljeh je zastopal zelo dobro, po številu in kvaliteti. Lepe so njegove »Breze«, »Tromostje« in prav učinkovit »Sv. Jakob« v megli in ivju. Giliha spada med amaterje, ki smatrajo preliks za najboljšo izrazno sredstvo, zna ga pa v mojsterskem obvladanju tehnike same tudi uporabiti in izrabiti. Posebno lepe so njegove: »Ljubljana v megli«, »Bosance« in »Lux in tenebris« lulec. Gogala je mojster. »Materina sreča«, ki je prav te dni odnesla na natečaju v Bostonu eno izmed lepih denarnih nagrad, se odlikuje po kompoziciji in tehniki, med najlepše slike na razstavi pa spada tudi njegova slika »Pred nevihto«. Grom Mira in Srečko sta razstavlila celo vrsto slik, med njimi nekaj preliksov, Jankole prav efektno »Saj-njarenje«. Karlo Kocjančič razstavlja tipično dolensko »Dvigajočo se pokrajino«, lepo kompozicijo, ki se odlikuje zlasti po lepoti linij, in efektno »Pred viharo nočjo«, v kateri vre izza obzorja kot iz ogromnega vulkana fantastičen oblak v večerno nebo. Per in Oskar Kocjančič sta razred zase. Oskar ima 4 slike, ki se vse odlikujejo po izbraniosti motivov in odlični tehniki, Peter 9, med katerimi so najlepše: pokrajina s svetločjo ajdo, »Zeltev« in »Iz moje domovine«. Kornič je zastopal zelo močno z najrazličnejšimi motivi. Prav dobra je njegova sli-

ka »Rakovnik«, »Pomlad« in portret »Športnice« in »Slikar Jakopič«. Zelo dobro učinkuje Keželjova infra-slika »Južna noč«, med najboljših na razstavi pa smemo uvrstiti njegovo »Gorsko zatišje«, ki je odlični protisvetlobni posnetek. Krašovec je znan mojster starejše garde naših amaterjev, ki je obdržal svojo višino in sloves tudi na tej razstavi. Krč in Marenčič sta obelajala talenta. Kot vzor tehniško dovršenih slik bi postavil dela, ki jih je razstavljal L. Michielli. Njegov »Portret« v Personovem tisku je odličen, prav slikarski, izredno plastičen in koncentriran, da potegne naše pogled obiskovalca takoj pri vstopu v sobo. Takšno jakost bi morale imeti vse razstavljenе fotografije, če jo je prenesel značaj motiva samega. »Sad jugs« je podan živo, rekel bi za prijem živo, prav tako »Velikonočnice« in »Kopriva«. Michielli Darka je razstavljal sliko »V predmestju«, Pečenko dober preliks »V cerkev« in nekaj planinskih fotografij. Pfeifer 5 uspešnih motivov v umetniškem oddelku. Prof. Ravnik ima na razstavi 13 del, sama bromoolja in preliks, ki očitujejo dovršeno obvladovanje tehnike ter skrbno izbiro in obdelavo motivov. Mnogo njegovih del spada med najboljša razstavljenja dela. Skerlep ima 7 slik z učinkovitim »Makovim evetom« v ogromni povečavi in tehnično zelo dobro izdelavi. Smolej 14, med njimi znameniti »Sončni fenomen na planini Javorniki«, več dobrih planinskih in nekaj efektnih slik iz dela in življenja v tovarni. Watzke Jela razstavlja prav preprosto »Pomenke« in »Jeltnišnice«. Bazelj poleg drugih že omenjenih prav dobro »V gorski vasi« in Bolaffio tehniško in v izrezu dobro »Jugovino«.

Kakor sem že omenil, je razstava po kvaliteti v splošnem na zelo visoki stopnji, in od društvenih razstav, kar jih je organiziral do sedaj fotoklub, gotovo najboljša. To je vsakogar znamenje, da je z vzgojo članov klub na najboljši poti.

V stari Poljski so se tudi kmetje dvobojevali, a le s palicami; meče so smeli uporabljati samo plemiči.

V vsej Sahari je le 560 vrst rastlin, a na Japon-skem, ki je le 17. del Sa-hare, je 2745 rastlinskih vrst.

Nemško čebelarstvo do-naša na leto 7 in pol mi-lijarde din dobička. Za proizvodnjo 1 ste-klence pristnega konjaka je treba 8 steklenic vina.

Peresa v repu pava so do 160 cm dolga.

Lionardo da Vinci je prvi uporabljal znaka + in —.

Slavni prirodoslovec Brehm je imel levodvo, ki je bila tako udomačena, da je celo spala pri njem.

Celuloidne
ščite za
vrata!

naročajte pri
FR. ZRNEC
Ljubljana,
Kopitarjeva ul. 1

Za stavbno dobo 1937

Vam nudi zeleznina

Fr. Stupica v Ljubljani

Gospodovetska cesta 1

ves potrebni gradbeni material:

Trboveljski cement, betonsko in drugo železo, pločevino, trake za stropne, krovno lepenko, lesni cement, okovje za stavebe in pohištvo, orodje, stidil-nike, pumpe, kopalne banje, klozete, vodovodne sklopke, armature itd.

Nakup starega železa in vseh drugih kovin. Prodaja razstreljiv, raket in ostalih piro-tehničnih sredstev, čebelarstva potrebnih itd.

Poskusite!

Nedeljski sport

Lahkoatletski miting SK Planine

Ljubljana, 6. junija.

Danes dopoldne se je vršil juniorski lahkoatletski miting SK Planine na Stadionu, katerega so se udeležili poleg prireditelja juniorji Ilirije, Gorenjca (Jesenice), Jugoslavice (Celje) ter Maratona (Maribor). Ta miting je veljal kot prireditev po dolžnosti, obenem pa je bil to dvoboj z juniorji SK Ilirije. Na mitingu so pokazali nekateri mladi in talentirani atleti lepe uspehe, kar velja zlasti za Klinerja od Gorenjca, Račiča, Kotnika in Bratovža od Ilirije ter Viktorja od Planine. Kljub hudi vročini so bili doseženi prav lepi rezultati in če pomislimo, da smo šele v začetku sezone in da so to juniorji, potem smemo pričakovati v naši lahki atletiki še lepih uspehov. S to mlado gardo bo treba temeljito delati na lahkoatletskem polju, ker le od mladine lahko pričakujemo lepših rezultatov v naši lahki atletiki. Po tej poti bo treba delati naprej in uspehi ne bodo izostali.

Organizacija prireditve je funkcionirala dobro in tudi vse je bilo pripravljeno tako kakor je treba, kar ni običajno na naših lahkoatletskih prireditvah.

Tek na 100 m (finale): 1. Čičar (Ilirija) 11,8; 2. Drenik (Planina) 11,9; 3. Verglez (Gorenjec) 12; 4. Marko (Jugoslavija Celje) 12,2. **Točke: Ilirija 5, Planina 4.**

Met krogel: 1. Kliner (Gorenjec) 14,03 m; 2. Absee (Planina) 11,77 m; 3. Vider (Plan.) 11,75 m; 4. Dular (Ilirija) 11,51 m. — **Točke: Planina 8, Ilirija 1. Skupaj 12, Ilirija 6.**

Skok v daljavo: 1. Kliner (Gorenjec) 5,87 m; 2. Reber (Ilirija) 5,85 m; 3. Drenik (Planina) 5,70 m; 4. Verglez (Gorenjec) 5,28 m. — **Točke: Ilirija 5, Planina 4. Skupaj Planina 16, Ilirija 11.**

Tek na 1500 m: 1. Kotnik (Ilirija) 4:19 in štiri petine; 2. Viktor (Planina) 4:19 in štiri petine; 3.

Lozar (Planina 4:38; 4. Kos (izven konk., Pkplanina) 4:41 in dve petini. — **Točke: Ilirija 5, Planina 4. Skupaj: Planina 20, Ilirija 16.**

Skok v višino: 1. Vido (Ilirija) 1,70 m; 2. Reber (Ilirija) 1,50 m; 3. Milanović (Ilirija) 1,45 m; 4. Salehar (Planina) 1,45 m in Lebinger (Planina) 1,45 m. — **Točke: Ilirija 9, Planina 0. Skupaj: Ilirija 25, Planina 20.**

Met diska (1,5 kg): 1. Absee (Planina) 33,94 m, 2. Knig (Planina) 33,58 m, 3. Dular (Ilir.) 32,33 m, 4. Belak (Planina) 31,36 m. — **Točke: Planina 8, Ilirija 1. Skupaj Planina 28, Ilirija 26.**

Tek na 200 m: 1. Kliner (Gorenjec) 23,8; 2. Čičar (Ilir.) 24,4; 3. Drenik (Plan.) 25,3; 4. Marko (Jugosl. Celje) 25,4. — **Točke: Ilirija 6, Planina 3. Skupaj Ilirija 32, Planina 31.**

Triskok: 1. Vido (Ilir.) 12,37 m, 2. Lozar (Plan.) 12,06 m, 3. Reber (Ilir.) 11,77 m, 4. Dušan (Plan.) 11,36 m. — **Točke: Ilirija 6, Planina 3. Skupaj: Ilirija 38, Planina 34.**

Stafeta 4 krat 100 m: 1. Ilirija (Čičar, Gašperšič, Sudac, Reber) 48,6; 2. Gorenjec (Filipič, Čop, Verglez, Kliner) 49,3; 3. Planina I (Salehar, Vider, Absee, Drenik) 50,0; 4. Planina II (Viktor, Tiran, Belak, Krug) 50,6. — **Točke: Ilirija 10, Planina 8. Skupaj: Ilirija 48, Planina 42.**

Met kopja (600 g): 1. Kliner (Gorenjec) 46,25 m, 2. Knig (Plan.) 38,85 m, 3. Dular (Ilir.) 37,65 m, 4. Drenik (Plan.) 36,10. — **Točke: Planina 6, Ilirija 3. Skupaj: Ilirija 51, Planina 48.**

Met kladiva (5 kg): 1. Filipič (Maraton) 29,91 m, 2. Kos (Jugosl.) 27,88 m, 3. Marko (Jugosl.) 27,77 m, 4. Janžekovič (Jugosl.) 24,40 m, 5. Vider (Planina) 23,78 m, 5. Sudac (Ilir.) 22,58 m, 7. Kirig (PL) 22,23 m, 8. Belak (PL) 20,59 m. — **Točke: Planina 6, Ilirija 3. Skupaj: Planina 54, Ilirija 54.**

(DKM 100 kub. cm) 4:12,8; 2. Peric Josip (Diamant, 100 cm) 4:42,2.

II. Juniorji brez ozira na tip in jakost motorja: 1. Vučević Ivan (AJS, 500 ccm) 3:40; 2. Hribernik Karel (Indian, 600 ccm) 3:41; 3. Karažija Vladimir (Ariel, 350 ccm) 4:19.

III. Sportni motorji do 350 ccm: 1. inž. Lotz (Puch, 250 ccm) 3:38,6; 2. Kopic-Kralj (JAP, 350 ccm) 3:40,1.

Slovenski kolesarji na dirkah Belgrad--Sofija

Kakor smo že poročali o kolesarskih etapnih dirkah Belgrad--Sofija, so naši slovenski kolesarji odpravili v torek 1. junija na odmor v Belgrad. Od Ljubljanske Podveze sta odpravila Gartner in Bricej, od Mariborske pa Rozman in Gregorič. V Zagrebu sta se priključila še Prosenek in Kokupec od Zagrebške podveze in rezervna Migalič od Karlovaške podveze. Fantje so prispeli v Belgrad v sredo jutraj, kjer so jih sprejeli funkcionarji Belgrajske podveze in jih pogostili ter pripravili vse potrebno za odhod v Arandjelovac, kjer bodo počakali na tekme.

Naši fantje so prinesli seboj vsak po več rezervnih tubularjev, poleg tega pa je Belgrajska podveza takoj brzojavno zahtevala, da takoj pošlje Ljubljanska podveza še osem tabularjev, na njihov račun. Toda tudi v Ljubljani ni bilo dobiti dovolj tubularjev. Dobava iz Italije bi bila prepozna, vendar je predsednik ljubljanske podveze povzel vse potrebno tako, da so prišli do potrebnega števila dobrih rezervnih gum. Pozneje smo izvedeli, da je minister za telesno vzgojo g. dr. Rogič daroval vsakemu tekmovalcu po en tabular za na pot.

Naši fantje se v letovišču Arandjelovac kar dobro počutijo; že na poti v letovišče so se poskušali. Seveda je naš Ljubljčan Gartner skoro ves čas vodil.

V sredo so prispeli Bolgarski tekmovalci; njihova ekipa je kar osupnila naše fante ne toliko po moči fantov kakor po obsegu udeležencev. Sprva so se naši fantje le oddale ozirali in opazovali. Kmalu so bili ravno Slovenci oni, po katerih so Bolgari prvo povpraševali. Povpraševali so zlasti po našem Oblaku, kje je. Oblaka poznajo že iz prejšnjih tekem v Bolgariji. Ker imate Vanta se je oglasil lanski olimpijski tekmovalce Bolgarije?

Naše Slovence, ako samo slovensko govorijo,

Občni zbor JZSZ

Letošnja glavna skupščina jugoslovanske zimošportne zveze, ki bi se morala pričeti včeraj ob 8. uri se je zavlekla z začetkom preko devete ure. Ker je predsednik dr. Marušič zaradi bolezni podal na svoje mesto ostavko in je bil prvi podpredsednik službeno zadržan, je skupščino otvoril drugi podpredsednik g. dr. Žižek, ki je pozdravil zastopnika Nj. Vel. kralja, podpolkovnik Šarnkeba, zastopnika bana g. Badjuro, zastopnika župana g. Brileja, zastopnika planinskega polka kap. Pišlarja in zastopnika SPD g. Pileka, zlasti pa zastopnike tiska, ki je te športni instituciji posebej in v vseh prilikah nudil svojo pomoč. Nato je bil sprejet predlog, da se pošlje pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., ki je častni pokrovitelj zveze, ministrskemu predsedniku dr. Milanu Stojadinoviču, ministru za telesno vzgojo dr. Rogliču in ministru za vojsko in mornarico, generalu Mariču.

Prvi del programa se je razpravljal že prejšnjega dne, kjer so popoldne od 2. do 7., oziroma zvečer od 8. do 2. na sestankih podzveznih in zveznih delegatov v vseh točkah bili doseženi sporazumi glede stavljanja predlogov, razen v eni točki, glede dandaidne liste.

Omenil je, da je bilo sklenjeno, da se zaslužnim funkcionarjem in tekmovalcem podeli za njihove zasluge častne zvezne znake. Tako je podpredsednik dr. Pavlin prejel zlati znak, nekoliko je bilo podeljenih srebrnih in bronastih znakov med najvrednejše športne delavce in najuspešnejše tekmovalce zveze.

Ker so vsa poročila bila podvezam dostavljena in ker se je v okviru njih razpravljalo že včeraj, je podpredsednik dal besedo dr. Pandahoviču, predsedniku zagrebške zimskošportne podveze, ki je v splošnem pohvalil poročilo tajnika g. Jeleniča in Blagajnika g. Kunstelja, vendar je v nekaterih točkah zahteval več jasnosti. Predlagal je, da se v bodoče v denarnem oziru uvede koristnejša politika, da se namreč po proračunu za

IV. Turni motorji do 1000 ccm: 1. Hribernik Karel (Indian, 600 ccm) 3:41; 2. Mitak Ivan (Motococche, 50 ccm) 3:46; 3. Blažinovič Andro (Ariel, 350 ccm) 4:06.

V. Sportni motorji do 500 ccm: 1. Starič Ludvik (Rudge, 500 ccm) 3:25; 2. Šola Jernej (Sunbeam, 500 ccm) 3:31; 3. Kopic-Kralj (JAP, 350 ccm) 3:40.

Najzanimivejša točka je bil rekordni poizkus. Za to točko je daroval ljubljanski župan krasen pokol. Zmagal je »leteči Kranjec« Starič Ludvik (Rudge, 500 ccm) v 23,6. Drugi je bil Kopic-Kralj (JAP, 350 ccm) 25,2. Tretji Poljšak 25,8.

Sportni motorji do 1000 ccm: 1. Starič Ludvik (Rudge, 500 ccm) 3:15,4; 2. Kopic-Kralj (JAP, 350 ccm) 3:35; 3. Vikelič Ivan (AJS, 500 ccm) 3:37,6.

Vsi zmagovalci so dobili lepe pokale in darila, ki so jih poklonili razni prijatelji tega lepega motociklističnega športa.

Poizkus rušenja dosedanjega rekorda za en krog se ni nikomur posrečil. Čeprav se je naš »leteči Kranjec« od prestanega dolgotrajnega bolehanja po nesreči v Pardubicah že popolnoma opomogel, se mu vendar pozna, da še ni na svoji prejšnji višini, kar pa kmalu bo, če bo tako napredoval, kakor je v tem kratkem času po okrevanju.

Prireditve sama je potekla brez vsakršne nezgode, kar pa ni zasluga prirediteljev. En sam padec je bil popolnoma brez posledic, niti oguljene kože ni bilo. To konstatiramo z veseljem, ker se pri sličnih prireditvah radi dogajajo manjše ali večje nezgode.

Zelimo, da bi agilni motoklub Hermes kaj kmalu priredil še kakšno dirko in povabil vsaj enega konkurenta Stariču, ker bodo sicer postale slične prireditve manj zanimive, če bo občinstvo v naprej vedelo, kdo bo glavni junak dneva.

Kol. dirke Ljubljana—Trst

Kakor je priredila Belgrajska podveza prijateljsko meddržavno dirko po sklenitvi prijateljstva z Bolgarijo, enako je priredila Kolesarska zveza dirke po Sloveniji in Hrvaški. Naša ljubljanska podveza pa priredi v jeseni dirke na progi Ljubljana—Trst. Istočasno bodo tudi v Ljubljani proslave polstoletja slovenskega kolesarstva.

Kolesarski izlet v Postojno

Konec junija ali v začetku julija priredi Ljubljanska kolesarska podveza velik kolesarski izlet v Postojno (Postojnsko jamo). Ker je ogromno zanimanje, zato bomo kmalu objavili točna pojasnila glede prijav.

Obširna je bila debata o sporazumu s Sokolom. Dočim je bil prvotno dosežen sporazum v okviru društvenih pravil, je to vprašanje stopilo znova na dnevni red po dopisu Sokola, ko je ta predlagal tesno sodelovanje z zvezo, tako da bi vsak član Sokola hkrati imel pravico do tekmovalstva v okviru zveze. Proti temu odločno nastopi dr. Pandakovič, ki poudarja, da je Sokol državna institucija, ki je v gotovem letu prejela nad 7.000.000 dinarjev subvncije, dočim je zveza zasebna institucija in zato tu ni govora o enakopravnosti ali celo favoriziranju, ki v zvezinih pravilih ni predvideno. Predlog, da ostane vse delovanje v tej smeri strogo v okviru dosedanjih zvezinih pravil, je bil soglasno sprejet.

V pretrse pride predlog Planice, naj se vse stori pri Fisi v zaščito Planice in onemogoči zastopavljanje naše zveze v inozemstvu.

O Planici se razvije dolgotrajna debata, v katero posegata obe plati s svojimi predstavniki ing. Bloudek, Zupan, Gorcem, dr. Pircem, kap. Gnušom in dr. Pandakovičem. Dočim ena plat zastopa stališče, da je treba pri Fisi forsirati priznanje Planice, oz. smuških poletov kot nove discipline, ugotavlja druga stran, da smo jo s tem že dovolj polomili in izgubili v inozemstvu na ugledu. Končno se sprejme predlog dr. Pandakoviča, da se sestavi poseben odbor, v katerem bi pod vodstvom nevtralnega dr. Berčeta sodelovali g. ing. Bloudek in g. Gorec z ene strani, z druge pa Zupan in Gnidovec.

Ob pol enih se skupščina prekine za deset minut, nakar se s programom nadaljuje.

Volitve so izpadle, kakor sledi: predsednik dr. Ciril Pavlin, podpredsedniki dr. Pirc, dr. Pandakovič, dr. Jantolek, gl. tajnik Kunstelj, II. tajnik prof. Kozak, blagajnik Prešern, gospodar ing. Korenini; odborniki: dr. Berce, dr. Vrtačnik, dr. Souvan, Badjura, dr. Švigelj, Mikučič, Drofenik, ing. Badovina, Nagy, Kermavner. — Tehn. odbor: Predalič, nam. Bernik. — Mlad. odsek: Parma, nam. Cvar. — Prop. statistični odsek: mr. ph. Piccoli, nam. dr. Kiauta. — Zdravstveni odsek: dr. Prodan, nam. dr. Breclj. — Zbor smuških učiteljev: Pelan, nam. Černič. — Voj. delegacija: polk. Markulj, major Metikoš, kap. Pišlar. — Nadzorni odbor: Golubovič, dr. Kuhelj, Drago Korenini. — Razsodišče: dr. Fran Pavlin, dr. Pretnar, dr. Potočnik, nam. dr. Peršin.

Končno je prišla na vrsto afera Jahorine, v kateri sta bila »Romania« in Jakopič oba oproščena.

Opomin onim, ki plačujejo avtorskopravne pristojbine

Belgrad, 6. jun. AA. Poedini avtorskopravni upravičenci (gostilničarji, prirejevalci koncertov in drugi) pogresno plačujejo avtorske nagrade na čekovni račun presvetnega ministrstva, tudi še po 26. maju t. l. Zato se opozarjajo vsi interesi, da se naredba za plačevanje na čekovni račun nanaša samo na plačila, ki so se imela izplačati do 27. maja t. l. Odnosno za zaostanke do tega dne, in sicer na naslov in račun avtorske centrale za avtorske pravice. S. Bakarčič in centralne zadrage jugoslovanskih avtorjev. Plačila za junij se ne morejo več izplačati preko prosvetnega ministrstva, nego jih je treba nasloviti na nove poblašene posredovalce: Združenje jugoslovanskih glasbenih avtorjev (UJMA, Belgrad, Pašičev 7-II, Zagreb, Maruličev trg 17-I, Ljubljana, Resljeva 13 in Udruženja jugoslovanskih dramskih avtorjev (UJDA), Belgrad, Nemanjina, 31, Zagreb Maruličev trg 1, in Ljubljana, Resljeva 13.

Francija-Jugoslavija

Orleans, 7. junija. AA. V tukajšnjem Pasteurjevem parku je bil danes svečano odkrit in blagoslovljen spomenik, ki naj ovekoveči značilno epizodo iz vojne leta 1870-71 in iz zgodovine prijateljskih zvez Francije in Jugoslavije, namreč epizodo, ko je poročnik prostovoljec knezu Petru Karađorđeviću, poznejšemu kralju Petru Velikemu Osvoboditelju, z junaskim podvigom uspešno, da se je rešil iz ujetništva Bavarcev, ki so ga ujeli. Ta spomenik so skupno postavila združenja bivših bojevnikov-ujetnikov, ki so ušli iz ujetništva, patriotična organizacija »Souvenir de France« in pokrajinska organizacija bivših bojevnikov na vzhodni fronti »Poilus d'Orient«. Svečanosti je prisostvovalo mnogo uglednih francoskih in jugoslovanskih osebnosti, njim na čelu prosvetni minister Jean Zay in generl Glišič, jugoslovanski vojaški odposlanec pri poslanstvu v Parizu.

Dr. Stojadinovič v „Avali“

Belgrad, 6. junija. AA. Predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinovič in njegova gospa sta danes v spremstvu šefa kabineta zunanjega ministra posetila agencijo Avalo. Gospa in dr. Stojadinovič sta pregledala vso organizacijo in poslovanje agencije. O priliki odhoda po vseh 4. nadstropjih, ki jih zavzema agencija Avala v Novinarskem domu, je predsednik vlade pokazal veliko zanimanje za delovanje te naše ustanove. Posebno se je zadržal pri obeh radiotelegrafskih emisijskih postajah, izmed katere je ena najjačja radiotelegrafska oddajna postaja ne le v naši državi, nego tudi na vsem Balkanu. Po tej radiotelegrafski oddajni postaji oddaja agencija Avala v inozemstvo dan za dnem po sedemdeset v francoski vesti, ki se nanašajo na našo državo. Gospa in gospoda dr. Stojadinoviča je vodil skozi vse oddelke agencije direktor agencije Avale dr. Svetislav Petrovič, ki jima je dajal tudi vsa potrebna pojasnila tako glede organizacije službe, kakor tudi glede funkcioniranja same agencije Avale. Dr. Milan Stojadinovič je prvi ministrski predsednik in zunanji minister, ki je pokazal tako veliko zanimanje za to našo ustanovo. Njegov obisk v agenciji Avali je trajal poldrugo uro.

Hrvatski kulturni teden

Zagreb, 6. junija. b. Danes so bile v Zagrebu razne prireditve ob priliki hrvatskega kulturnega tedna. Predpoldne, popoldne in zvečer so nastopili razni pevski zbori in zapeli eno do dve pesmi. Popoldne je bil velik sprevod vseh društev, ki so prišla v Zagreb.

Drobne vesti

Vukovar, 6. junija. b. Snovi ob osmih sta se na Madžarskem pri Stolnem Belem gradu ponesrečila odvetnik v Vukovaru dr. Gjorgje Mitrovič in odvetnik v Osijeku Jovo Velemger. Malo pred nesrečo je dr. Mitrovič vozil s hitrostjo 110 km na uro in se zaletel v drevo. Dr. Mitrovič je obležal na mestu mrtev, Velemger pa je težko ranjen.

Rim, 6. junija. b. Danes je dopotovala v Rim skupina 8 češkoslovanskih časnikarjev, kjer so jih prisrčno sprejeli.